

Zuster Truike was 18 jaar vrijwilliger bij De Zelfkrant

„Dat neem ik in mijn hart mee”

TEKST: ELLIE VAN MEURS - FOTOGRAFIE: ARNOLD REYNEVELD

In februari nam zuster Truike de Win (88) afscheid na 18 jaar vrijwilligerswerk voor de Zelfkrant en de SOS Kringloopwinkel in 's-Hertogenbosch. Met pijn in haar hart, maar haar leeftijd en gezondheid eisten langzaam maar zeker hun tol. „Het was voor mij iedere week bijna een heiligendag, dat ik zoveel mensen mocht ontmoeten die veel voor mij betekenen. Ik heb er veel van geleerd en ontzettend van genoten.”

In haar appartementje in het Glorieuxpark in Eindhoven vertelt ze liefdevol over de mensen waar ze zich haar leven lang voor heeft ingezet. Over Afrika waar ze een groot deel van haar leven woonde, over de dak- en thuislozen en de gemeenschap van zusters waarin ze nu woont. Haar leven is allesbehalve saai verlopen. In 1953 treedt ze als jonge vrouw in bij de congregatie van de Witte Zusters. Als religieus woont ze in Afrika en Amerika. Een avontuurlijk leven, hoewel ze daar zelf niet zo op terugkijkt. „Och, ik ben gewoon een wereldburger,” concludeert ze nuchter.

Boterhammen

Het is 1955 als Truike voor het eerst naar Afrika vertrekt. „Samen met nog drie of vier Witte Zusters ging ik vanuit Marseille op de boot naar Algiers. De hele nacht zaten we op het dek. We hadden niks, geen cent, alleen wat boterhammen. Maar we kwamen niks tekort hoor!” In Algiers wordt Truike voorbereid op haar taak in Afrika. Ze volgt een opleiding in het Frans, een taal die ze dan nog niet goed spreekt. „Dat was geen fijne tijd,” herinnert ze zich. En als ze na een jaar uiteindelijk klaar is om aan haar taak in de missie te beginnen, wordt ze onverwacht overgeplaatst naar Amerika. Daarmee komt voorlopig een einde aan haar droom om ‘in de missie’ aan het werk te gaan. Ze vertelt het gelaten: „Och, zo ging dat nou eenmaal.”

‘Zwarte’ kerk

Nauwelijks een jaar later gaat Truike in haar eentje vanuit Algiers terug naar Marseille. Via Parijs komt ze in Le Havre aan, om van daaruit per boot de oversteek naar Amerika te maken. Ze kwam terecht in Illinois bij het opleidingscentrum van de congregatie. Daar leert ze Engels en zorgt ze als coupeuse voor

de ‘uitzet’ van de jonge zusters die naar Afrika gaan. „Ik heb niks van Amerika gezien. Het was nog de tijd van de apartheid en een keer per week gingen we naar een ‘zwarte kerk’. Voor de rest kwamen we het opleidingscentrum niet uit,” vertelt ze.

Kruiwagen

Uiteindelijk woont Truike vanaf 1958 zo’n 35 jaar in Malawi en Zambia. Ze geeft les op scholen, is coach voor jonge meisjes die tot de congregatie toe willen treden, gaat naar dorpen om voorlichting te geven over hygiëne en gezondheid, ondersteunt gezinnen, bouwt mee aan grote schuren om de mais-, pinda- en bonenogst op de slaan en helpt vrouwen met het aanleggen van moestuinen. „Heel primitief allemaal. We hadden laarzen, pikhouwelen en kruiwagens,” vertelt ze. „En vaak mislukte er iets, maar daar leerden we ook weer van.” Voor Truike zijn het jaren waar ze, ondanks alle beperkingen, met plezier aan terug denkt. „Het was altijd fijn om in de dorpen te zijn. Ik wilde graag dicht bij de bevolking staan en dat is mij gegund.” Ze vertelt over de kracht van de Afrikanen en hoe die er onder alle omstandigheden het beste van proberen te maken. „Als je een fiets had, was je al rijk. Het gebeurde wel dat iemand naar het ziekenhuis vervoerd moest worden op een plank die tussen twee fietsen gemaakt was. Of in een kruiwagen, doodziek en urenlang hobbelen naar het ziekenhuis kilometers verderop.”

Op de koffie

In 1993 komt ze terug naar Nederland. „Het was genoeg geweest,” zegt ze. Ze neemt haar intrek in het klooster in Sterksel. Daar krijgt ze de verantwoordelijkheid over zo’n twintig medezusters. Het is een tijd waarin veel kloosters door sluiting bedreigd worden. Ook het klooster in Sterksel. In 1998 komt Truike naar 's-Hertogenbosch. Ze zoekt er vrijwilligerswerk en gaat helpen bij de distributie van De Zelfkrant. „Eerst deden we dat vanuit het inloopschip, toen vanuit sociaal restaurant De Mengelmoes, vanuit de Vincentiusvereniging en vanuit de Blokkendoos tegenover de ingang van het ziekenhuis. Dan kwam de veegploeg van het PUB (Pastoraal Uitzend Bureau) gezellig bij ons koffie drinken. Het was fijn om zoveel mensen te ontmoeten.” Het PUB maakt zich sterk om men-

sen die in de knel zijn gekomen, via ontmoeting en contact eigen kracht te laten ontdekken, en daarmee te voorkomen dat ze in een sociaal isolement raken.

Geraniums

Enkele jaren geleden verhuisde het distributiepunt van de Zelfkrant naar de SOS Kringloopwinkel. En Truike verhuisde mee. In februari nam ze met pijn in haar hart afscheid van 'haar' mensen. Maar Truike is er de vrouw niet naar om dan maar achter de geraniums te gaan zitten. Dankzij haar computer is ze voor haar medezusters het centrale punt van waaruit e-mail ontvangen en verzonden wordt. Daarnaast is ze druk met Japanse papierkunst en met haar bloemenpluktuin. Zo'n duizend tulpenbollen zitten alweer in de grond. Nu is het tijd om bloemen te zaaien. Ze laat de mand met potjes bloemzaak zien. Zonnebloem, korenbloem, kaarsjeskruid, zomerasters, staat er in sierlijke letters op de etikettes. Al die zaadjes

kweekt ze voor het raam in bakken. Zodra het weer het toelaat, zet ze de jonge plantjes buiten uit zodat iedereen straks kan genieten van haar bloemenpluktuin. Een flinke klus waar ze gelukkig wat hulp bij krijgt. „En als er tijd is, studeer ik een beetje filosofie,” zegt ze bescheiden. Op tafel ligt het boek van Levinas al klaar. „Filosofie boeit me heel erg en bij Levinas voel ik me thuis.”

Achterdeurtje

Het is duidelijk dat ze er niet van houdt om in het middelpunt van de belangstelling te staan. „Toen ik afscheid ging nemen wilde ik door het achterdeurtje vertrekken. Toen ik de trap af kwam stond Hendrik, een van de medewerkers van de SOS, onder aan de trap. Hij zei: 'Val maar naar beneden, ik vang je wel op.' Ik viel een beetje naar voren en hij ving me ook echt op. Dat heeft zoveel voor me betekent, dat neem ik in mijn hart mee.”